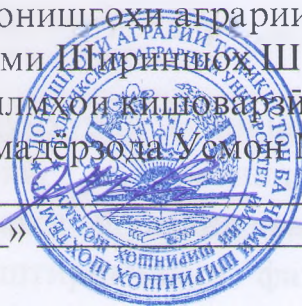


«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур
доктори илмҳои кишоварзӣ, профессор,
Маҳмадризода Усмои Маъмур

« _____ » _____ 2023с.



ТАҚРИЗИ МУАССИСАИ ПЕШБАР

ба диссертатсияи Бобошерзода Нозанин Қаракул дар мавзӯи
“Мукамалгардони сохторҳои минтақавии ҳамгироишудаи агросаноатӣ
(дар мисоли вилояти Хатлон)” ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади
илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва
ҳудудӣ

1. Мубраиҷ ва муҳимияти мавзӯи таҳқиқот. Дар шароити имрӯза
сиёсати давлатӣ дар самти таъмини амнияти озуқаворӣ тавассути рушди
соҳаи кишоварзӣ, на танҳо дар шакли ашёи хом, балки то истеҳсоли
маҳсулоти ниҳой, ки бевосита ба истеъмолкунанда мерасад, ҳамчун
масъалаи асосӣ ва стратегӣ маҳсуб меёбад. Ин амал дар содироти
маҳсулоти кишоварзӣ, дар сатҳи зарурӣ коркард кардани маҳсулоти боғу
тоқпарварӣ, суръат бахшидани рушди чорводорӣ, занбӯрпарварӣ,
моҳипарварӣ, ҳамчунин, баланд бардоштани истеҳсоли пахта ва шиддати
ҳосилнокӣ дар сатҳи истеҳсолот ва ғайра ифода меёбад. Чунин талабот на
танҳо ба истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ, балки ба коркарди саноатӣ, то
ба фурӯш баровардани он низ дахл дорад. Бо дарназардошти зарурати
рушди соҳа дар Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои
давраи то соли 2030 низ масъалаҳои ташкили кластерҳои агросаноатӣ
ҳамчун масъалаи калидӣ муайян гардида, дар марҳилаи дуум татбиқи
ҳаматарафаи он пешбинӣ шудааст.

Рушди истеҳсолот дар соҳаҳои гуногуни афзалиятноки иқтисодиёти
Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷустуҷӯ ва роҳҳои истифодаи самараноки шаклҳои
нави фаъолияти истеҳсолӣ ва хоҷагидориро тақозо мекунад. Яке аз
усулҳои маъмултарини ҳалли масъалаи рушди минбаъдаи иқтисодиёти
кишвар шаклҳои ташкили ҳамгироии истеҳсолкунандагон дар сатҳи
гуногун мебошад, ки он имкон медиҳад тамоми давраи такрористеҳсол ба
як раванди ягона, аз истеҳсоли ашёи хом то баровардани он бо маҳсулоти

тайёри ба истеъмоли ниҳой пешбинишуда, муттаҳид карда шавад. Чунин иттиҳод метавонад иқтидорҳои истеҳсолию иқтисодиро дар сатҳи зарурӣ таъмин намояд.

Аз як тараф, дар бисёр минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон сохторҳои ҳамгирӣ барои таъмини самаранокӣ ва баланд бардоштани рақобатпазирӣ пешбинӣ шуда, васеъ паҳн шудаанд ва бо шаклҳои гуногуни ташкилию ҳуқуқӣ, ҳайати иштирокчиёни фаъол, шаклҳои фаъолият, шаклҳои моликият тавсиф карда мешаванд. Аз дигар тараф, амалия ва таҷриба нишон медиҳад, ки сарфи назар аз шиддат гирифтани равандҳои ҳамгирӣ, аз ҷумла дар комплекси агросаноатӣ, дар фаъолияти сохторҳои ҳамгирӣ парокандагӣ аз рӯи фаъолият ва камсамарӣ ба назар мерасад. Ин ҳолатҳо, аксар маврид бо таркиби тасодуфии ташаккулёфта, сохтори беасоси ҳудудии ширкатҳо, набудани стратегияи коркардҳои маркетингӣ дар вақти кор шарҳ дода мешаванд. Дар аксар минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба назар мерасанд, ки коркард ва роҳҳои ҳалли онҳо дар доираи таҳқиқоти илмӣ мувофиқи мақсад мебошад.

Дар сохторҳои ягонаи агросаноатии вилояти Хатлон норасоии асосӣ дар он аст, ки онҳо аксар вақт бидуни назардошти шароитҳои объективии муҳити берунӣ ва дохилии фаъолият ташкил карда мешаванд. Дар татбиқ ва ҳалли муаммоҳои ин масъала ҳанӯз моделҳои оптималии онҳо ва шаклҳои ташкилию ҳуқуқӣ коркард нашудаанд, инчунин шумораи оптималии иштирокчиён аз рӯи шаклҳои фаъолият муайян нагардидаанд. Дар робита ба ин, омӯзиши масъалаҳои муҳимтарини фаъолияти самаранокӣ комплекси агросаноатии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба минтақаҳои он дар алоҳидагӣ муҳим мебошад.

2. Мутобиқати диссертатсия ба ихтисосҳо ва самтҳои илм, ки аз рӯи онҳо диссертатсия ба ҳимоя пешниҳод шудааст.

Диссертатсияи Бобошерзода Нозанин Қаракул дар мавзӯи “Мукамалгардонии сохторҳои минтақавии ҳамгироишудаи агросаноатӣ (дар мисоли вилояти Хатлон)” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ, ба бандҳои 1.5. Трансформатсияҳои ҳудудӣ-иқтисодӣ; муаммоҳои ташаккулёбии ҳудуди ягонаи иқтисодӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон; тафриқабандии минтақавии иҷтимоӣ-иқтисодӣ; ҳамгироии ҳудудӣ ва дезинтегратсияи мамлакат; 1.9. Баҳодиҳии нақши минтақа дар иқтисодиёти миллӣ (нишондодҳо, усулҳо, методологияи таҳлил); махсусгардонии истеҳсоли минтақаҳо; ҷанбаи ҳудудии сохтори иқтисодӣ, қонуниятҳои трансформатсияи он; сиёсати сохторӣ ва азнавсозии сохторӣ; 1.19. Қонуниятҳо ва хусусиятҳои ташкил ва идоракунии сохторҳои

иктисодӣ дар минтақаҳо; 1.24. Тараққиёти комплекси агросаноатӣ дар минтақаҳо, хусусиятҳои минтақавӣ ва ҳудудии инкишофи кишоварзӣ мувофиқат мекунад.

3. Дарачаи наwgонии натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуқтаҳои илмие, ки барои ҳимоя пешниҳод мешаванд.

Таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ ҳамчун мувафақияти илмӣ дар наwgонии илмӣ он инъикос гардида фарогири тамоми паҳлуҳои илмию амалии диссертатсия мебошад. Навгонии илмӣ таҳқиқот дар асосноксозии ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии хусусиятҳои ташаккулёбӣ ва муаммалгардонии сохторҳои минтақавӣ ҳамгирошудаи агросаноатӣ дар шароити густариши муносибатҳои иқтисодии гуногунҷанба ва пешниҳоди амалии натиҷаҳо оид ба тақмили онҳо дар сатҳи минтақа зоҳир мегардад.

Натиҷаҳои муҳимтарине, ки дар ҷараёни таҳқиқоти илмӣ ба даст оварда шуданд ва ба ҳимоя бароварда мешаванд, инҳо:

- дар асоси омӯзиши ҷанбаҳои назариявӣ ва методологии сохторҳои ҳамгирошудаи агросаноатӣ дар сатҳи минтақа хусусиятҳои ташаккул ва роҳҳои рушди он, ҳамчун омилҳои наздикшавӣ ва мутобиқсозии фаъолияти якҷояи субъектҳои хоҷагидорӣ истеҳсолоти агросаноатии минтақаи мушаххас (вилоят, ноҳия, ҷамоат), ба низом дароварда шуда, ҳадафи асосӣ рушд ва амиқсозии робитаҳои истеҳсолӣ ва технологӣ, истифодаи муштаракӣ захираҳои меҳнатӣ, сармояи пулӣ ва фароҳам овардани шароити мусоид барои пешбурди фаъолияти иқтисодӣ ва бартараф намудани монеаҳои мутақобила таҳқиқ карда шудааст;

- муайян карда шудааст, ки сохторҳои минтақавӣ ҳамгирошудаи агросаноатӣ бо истифодаи маҷмуи принципҳо (узвияти ихтиёрӣ, мустақилияти иқтисодии корхонаҳо, манфиати иқтисодии истеҳсолкунандагони молҳои аҳамияти истеъмолидошта, тақсимои мутавозини натиҷаҳои фаъолияти иқтисодӣ, ҳамкорӣҳои дуҷониба ва бисёрҷонибаи сатҳи минтақавӣ) тавассути маҷмуи омилҳо: иқтисодӣ, аз қабилӣ сохтор ва динамикаи истеъмоли маҳсулот, ғоизи қарз, тақсимои ғоида, тағйирёбии талабот ва тақлифот; иҷтимоӣ, аз қабилӣ, суръати рушди демографӣ, қувваи коргарӣ, афзоиши хоҷагиҳои инфиродӣ дар шаклҳои гуногун, муҳочирати меҳнатӣ, кам кардани шумораи корхонаҳои зиёновар; техникӣ, аз қабилӣ дараҷаи механикунонӣ ва автоматикунонии ҷараёнҳои технологӣ, коркарди технологияҳои нави рақамӣ ҳангоми коркарди маҳсулот, воридоти технологияҳои нав ва ғайра мебошанд;

- таҳлили вазъи муосири сохторҳо ва корхонаҳои ҳамгирошудаи агросаноатӣ дар вилояти Хатлон мушаххас намуд, ки равандҳои ҳамгироӣ

аз афзалиятҳои рақобатпазирӣ ва имкониятҳои иқтисодии он, аз ҷумла ҷамъоварии захираҳои соҳаҳои кишоварзӣ ва саноатӣ; аз рӯйи стандартҳои рақобатпазирӣ мутамарказонидани ҷараёнҳои молиявӣ ва ҷалби лоиҳаҳо ба сармоягузорӣ; рафъи номутаносибии нархҳо дар соҳаҳои аз ҷиҳати технологӣ вобаста; кам кардани хароҷоти амалиётӣ; баланд кардани ҳосилнокии корхонаҳои агросаноатӣ; ба даст овардани сарфаи миқёс ва гуногунрангӣ; рафъи мавқеи инҳисорӣ ва рафтори шарикон ва ҳалли рушди инноватсионии истеҳсолоти кишоварзии ватанӣ иборатанд;

- монеаю мушкилоти равандҳои ҳамгирой дар сохторҳои алоҳидаи агросаноатии вилояти Хатлон муайян карда шуда, роҳҳои муосири ҳалли мушкилоти мавҷуда тавассути ҳамкориҳои иқтисодии корхонаҳои соҳаҳои мухталифи комплекси агросаноатии ҷумҳурӣ дар доираи шартномаҳои истеҳсолӣ ва ҳамгироии моликият пешниҳод карда шуданд;

- ошкор карда шудааст, ки хусусиятҳо ва равандҳои ҳамгирой дар бахши агросаноатии минтақаи Хатлон ба вазъи иқтисодию иҷтимоӣ таъсири мусбат расонида, зарурати ташкили ҳамкориҳои бисёрҷонибаи байниминтақавӣ оид ба мубодила ва истифодаи таҷрибаи пешқадам дар татбиқи раванди ҳамгироии минтақавӣ, фаъолсозии равандҳои ҳамкорӣ дар минтақа, рушди инфрасохтори иқтисодӣ ва институтсионалӣ дар заминаи шарикии корхонаҳои агросаноатии минтақавӣ ва давлатӣ бо дарназардошти истифодаи фишангҳои самараноки иқтисодӣ, иҷтимоӣ, технологӣ, иттилоотӣ ва молиявӣ асоснок карда шудаанд;

- механизми танзими давлатии рушди ҳамкориҳо дар доираи сохторҳои истеҳсолии минтақавӣ ҳамгирошудаи агросаноатӣ коркард ва мукамал карда шуд, ки он имкон медиҳад самаранокии иқтисодии фаъолияти корхонаҳои агросаноатӣ аз ҷисоби: сатҳи истифодаи замин, яъне таносуби маҳсулоти умумӣ ва маҳсулоти соф нисбат ба майдони кишти маҳсулоти кишоварзӣ; сатҳи истифодаи фондҳои асосӣ: таносуби маҳсулоти умумӣ ва маҳсулоти соф ба арзиши миёнаи солонаи фондҳои асосии истеҳсолии таъйиноти кишоварзидошта; сатҳи истифодаи захираҳои меҳнатӣ: таносуби маҳсулоти умумӣ ва маҳсулоти соф ба корманди соҳаи кишоварзӣ ба ҷисоби миёнаи солона; сатҳи даромаднокӣ: таносуби фоида ба арзиши пурраи маҳсулоти фурӯхташуда ба арзиши миёнаи солонаи фондҳои асосии истеҳсолӣ ва воситаҳои гардон; сатҳи истифодаи хароҷоти ҷорӣ; таносуби маҳсулоти умумӣ ба масрафҳои анҷомшуда бо аъёри милли баланд бардошта шавад;

- модели сохторӣ-функционалии низоми идоракунии механизми ҳамгироии агросаноатӣ дар минтақа пешниҳод карда шудааст, ки сохти

зерсистемаҳои функционалиро дар се сатҳ: ҷумҳуриявӣ, вилоятӣ ва ноҳиявӣ дар бар гирифта, ба амалисозии вазифаҳои ташаккул, назорат ва танзими тамоми равандҳои марбут ба ташкил ва фаъолияти ҳамгироии агросаноатӣ равона карда шудааст ва ҳамчун унсури асосии вазифаи ҳамроҳангсозии маҷмуи ҳадафҳои субъектҳои соҳибкорӣ барои ҳамкорӣ дар соҳаи кишоварзӣ равона шуда, дар доираи стратегияи рушди минтақавӣ амалӣ мегардад.

Илова бар ин дар баробари мувафаксиятҳои илмӣ, ки ҳамчун навагонӣ ифода ёфтаанд, унвонҷӯ мавқеи худро дар таҳқиқоти анҷомгардида ҳамчун нуқтаи ба ҳимоя пешниҳодшуда муаян намуда то як андоза бо асоснокунии масъалаҳои зеринро исбот намудааст:

1. Тавсифи хусусиятҳои ташаккул ва роҳҳои рушди сохторҳои ҳамгирошудаи агросаноатӣ дар сатҳи минтақа дар заминаи таҳқиқи ҷанбаҳои назариявӣ-методологӣ адабиёти илмӣ;

2. Тавзеҳи маҷмуи принципҳои ташаккули сохторҳои минтақавӣ ҳамгирошудаи агросаноатӣ ва ошкор кардани гурӯҳи омилҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, техникӣ ва технология ба он таъсиррасон;

3. Мушаххас шудани афзалиятҳои рақобатпазирӣ ва имкониятҳои иқтисодии корхонаҳои ҳамгирошудаи агросаноатӣ дар вилояти Хатлон дар асоси таҳлили вазъи муносири сохторҳо ва корхонаҳои мазкур;

4. Муайян гардидани монеаю мушкilotи равандҳои ҳамгирӣ ва пешниҳоди роҳҳои ҳалли онҳо дар сохторҳои алоҳидаи агросаноатии вилояти Хатлон дар доираи шартномаҳои истеҳсоли ва ҳамгироии моликият;

5. Исбот шудани таъсири мусбати хусусиятҳо ва равандҳои ҳамгирӣ дар комплекси агросаноатӣ ба вазъи иқтисодӣ иҷтимоӣ дар минтақаи Хатлон, тавзеҳи зарурати ташкили ҳамкорӣҳои бисёрҷонибаи байниминтақавӣ оид ба мубодила ва истифодаи таҷрибаи пешқадам дар татбиқи раванди ҳамгироии минтақавӣ;

6. Таҳия ва тақмили механизми танзими давлатии рушди ҳамкорӣҳо дар доираи сохторҳои истеҳсолии минтақавӣ ҳамгирошудаи агросаноатӣ ва баланд бардоштани самаранокии иқтисодии фаъолияти корхонаҳои агросаноатӣ;

7. Таҳия ва пешниҳоди модели сохторӣ-функционалии низоми идоракунии механизми ҳамгироии агросаноатӣ дар минтақа.

4. Аҳамияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия.

Аҳамияти назариявии таҳқиқоти анҷомшуда аз он иборат аст, ки муваққидан барои беҳтар сохтани муносибатҳои иқтисодӣ байни

корхонаҳои соҳаҳои гуногуни комплекси агросаноатии вилояти Хатлон аз рӯйи принципҳои ҳамгироии агросаноатӣ равона карда шудааст. Иҷрои пешниҳодҳо дар асоси натиҷаҳои таҳқиқот имкон медиҳанд, ки самаранокии соҳаи кишоварзӣ ва ҳам корхонаҳои бахшҳои дигари комплекси агросаноатӣ баланд бардошта шавад. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд ҳангоми таҳияи барномаҳои рафъи бухрон дар соҳа, алалхусус дар мукамалгардонии сохторҳои ҳамгирошудаи агросаноатии минтақа, муътадилӣ ва рушди соҳаи кишоварзӣ дар шароити иқтисоди бозорӣ истифода бурда шаванд.

Аз рӯйи натиҷаҳои таҳқиқот тавсияҳо оид ба муайян кардани самаранокии истеҳсолот ва фурӯши маҳсулот бо истифода аз қарордодҳои байни ҳамдигар дар доираи ташаққули ҳамгирӣ, ки ба рушди соҳаи кишоварзӣ ва беҳбудии иҷтимоӣ иқтисодии аҳолии минтақаҳои деҳоти ҷумҳурӣ мусоидат мекунанд, омода карда шудаанд. Самараи иқтисодии татбиқи тавсияҳои илмӣ ва амалии таҳиянамудаи муаллифи рисола бо ҳадафи онҳо - имконияти татбиқи манфиатҳои ҳамаи иштирокчиёни воҳиду сохторҳои агросаноатӣ бо дарназардошти қонунгузори мавҷуда муайян карда мешавад. Инчунин, натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ метавонанд барои такмили чараҳои таълим дар макотиби олӣ аз ҷунин ҷанҳо, ба монанди «Комплекси агросаноатӣ», «Иқтисоди аграрӣ», «Иқтисоди миллӣ», «Кооператсия ва ҳамгирӣ дар соҳаи кишоварзӣ» истифода бурда шаванд.

5. Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳо бо гузаронидани таҷрибаҳо, дақиқии маълумот, кифоягии маводи таҳқиқотӣ, коркарди омории натиҷаҳои таҳқиқот ва интишорот тасдиқ мегардад. Хулоса ва тавсияҳо ба таҳлили илмӣ натиҷаҳои таҳқиқоти назариявӣ ва таҷрибавӣ асос меёбанд. Дар таҳқиқоти анҷомгардида вобаста ба механизмҳои имконпазири рушди сохторҳои ҳамгирошудаи минтақаҳои агросаноатӣ дар вилояти Хатлон як қатор таҳлилҳо анҷом дода шуда, роҳҳои ҳалли мушкилоти мавҷуда таҳқиқ ва баррасӣ гардидаанд. Ҳамчунин, тарзҳои умумии илмӣ, ба монанди муносибати танзимшуда ба объект ва мавзӯи таҳқиқот, мантиқи диалектикӣ, таҳлил ва синтез, муқоиса ва ҷамъбаст, гурӯҳбандӣ, усули хулосаи назариявии илмӣ ва моделсозӣ, ки комилият ва эътимоднокии диссертатсияро таъмин мекунад, истифода гардидааст.

Саҳми шахсии доктараби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот. Ҳамаи давраҳои иҷроии нақшаи кори илмӣ, таҳияи мавзӯ, асосноккунӣ ва мубрамияти он, мақсади гузошташуда ва иҷрои вазифаҳо аз ҷониби муаллиф ба анҷом расонида шудааст. Муаллиф саҳми худро дар таҳия ва татбиқи самтҳои асосӣ, амқтар гардонидани фишангҳои сиёсати давлатии минтақавӣ дар

сохторҳои ҳамгирошудаи минтақа, ҷамъоварӣ ва таҳлили маълумоти воқеии омори оид ба мавзӯи таҳқиқ гузошта, хулосаҳои илмӣ ва тавсияҳо ба даст оварда, мақолаҳои илмиро омода кардааст.

6. Арзёбии мундариҷаи диссертатсия ва дараҷаи ба итмом расидани он.

Диссертатсия аз муқаддима, 3 боб, хулоса ва пешниҳодот, феҳристи адабиёт истифодашуда бо 182 номгӯй иборат мебошад. Диссертатсия дар ҳаҷми 198 саҳифаи матни компютерӣ чоп гардида, дорои 31 ҷадвал, 5 формула, 4 расм ва 1 диаграмма мебошад.

Дар муқаддима мубрами мавзӯ, сатҳи омӯзиши мушкилоти механизми мукамалгардони сохторҳои минтақавии агросаноатӣ, ҳадафу вазифаҳои таҳқиқот муайян ва ҷанбаҳои асосии навгони илмӣ, масъалаҳои таҳқиқот, нуқтаҳои ҷимояшаванда дар сатҳи назариявӣ амалӣ асоснок карда шудаанд. (саҳ.4-13)

Дар боби якум “Асосҳои ташкилӣ - методологии сохторҳои минтақавии ҳамгирошудаи агросаноатӣ” ба моҳият, аҳамият ва инчунин омилҳои асосии таъсиррасонанда ба рушди сохторҳои ҳамгирошудаи агросаноатӣ бахшида шуд. Вобаста ба ин қайд кардан зарур аст, ки механизмҳои ташаккулёбии асосҳои методи равандҳои ҳамгироӣ дар комплекси агросаноатӣ таҳқиқ карда шуда, принципҳо ва нақши онҳо дар иқтисодиёт ошкор карда шудаанд. Аз ин лиҳоз таҳқиқоти анҷомдодаи мо пурра фарогири масъалаҳои таъмини амнияти озуқаворӣ мебошад, ки он яке аз ҳадафҳои стратегӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки бояд тавассути тақмили механизми ҳамгироии агросаноатӣ ба даст оварда шавад.

Дар боби дуюм «Таҳлили заминаҳои ташаккулдиҳии сохторҳои минтақавии ҳамгирошудаи агросаноатӣ», таҳлили вазъи муосири тамоюли рушди комплекси агросаноатии вилояти Хатлон, рушди рақобатпазирии комплекси агросаноатии минтақавӣ, самаранокии он ва ташаккули сохторҳои минтақавии ҳамгироигардидаи агросаноатӣ баррасӣ карда шудаанд.

Дар боби сеюм «Механизмҳои ташкилӣ-иқтисодии мукамалгардони сохторҳои минтақавии ҳамгирошудаи агросаноатӣ дар вилояти Хатлон», модели дар таҳқиқоти диссертатсионӣ таҳиягардидаи системаи идоракунии комплекси агросаноатии минтақа барои қабули қарорҳо оид ба масъалаҳои муҳимтарини рушди соҳаи кишоварзӣ дар минтақа намоиш дода шудааст.

Дар қисми хулоса натиҷаҳои кори илмӣ-тадқиқотӣ ҷамъбаст гардида, хулосаҳо ва пешниҳодҳои асосӣ ба таври мушаххас асоснок карда шудаанд.

7. Нашри натиҷаҳои диссертатсия дар маҷалаҳои тақризшавандаи илмӣ.

Қайд кардан зарур аст, ки қимати илмии диссертатсияро аз рӯйи интишороти унвонҷӯ мусбат баҳогузорӣ намудан мумкин аст. Хулосаҳо ва муқаррароти асосии диссертатсия аз ҷониби муаллиф дар 14 мақола, бо ҳаҷми умумӣ 6,4 ҷузъи ҷопӣ (бо ҳуқуқи муаллифӣ) нашр шудаанд. Аз онҳо 7 мақола дар маҷаллаҳои шомили феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидааст.

Мутобиқати автореферат ба муқаррароти асосии диссертатсияи илмӣ. Автореферат пурра ба мазмун ва мундариҷаи диссертатсионӣ мувофиқ буда, ба талаботҳои муқаррарнамудаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ буда, мазмуну муҳтавои наwgониҳои асосии диссертатсияро дар бар гирифта, асарҳои интишоршудаи муаллиф иқтибосҳои илмӣ ва хулосаву пешниҳодҳои диссертатсия ҷойдоштаро дар худ инъикос намудаанд.

Мутобиқати таҳассуси илмии доwtалаб ба дараҷаи илмии дархостшаванда. Чуноне аз шиносӣ бо муҳтавои асноду мадорики пешниҳоднамудаи унвонҷӯ бармеояд, ки таҳассуси илмии ӯ ба дараҷаи илмии дархостнамудааш мутобиқат менамояд. Доwtалаби дараҷаи илмии номзади илмҳои иқтисодӣ Бобошерзода Нозанин Қаракул ба талаботи бандҳои 17 ва 18-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

8. Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон

Диссертатсияи унвонҷӯ дар заминаи муқаррароти низомномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон омода гардида муқадима, мубрамии мавзӯи таҳқиқот, дараҷаи таҳқиқоти мавзӯи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ва мавзӯҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзӯи таҳқиқот, наwgониҳои илмии таҳқиқот, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳо, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доwtалаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия ба таври мукамал моҳияти диссертатсияро дар бар гирифта асосҳои илмӣ ва амалии онро дар сатҳи зарурӣ инъикос менамоянд. Ғайр аз ин як қатор меъёрҳои дигари диссертатсия, ки онҳо аз ҳаҷми диссертатсия, ҷадвалу диаграммаҳо, адабиётҳои истифодашуда ва

монанди инҳо аз тарафи унвончӯ ҳангоми таҳияи диссертатсия риоя гардидаанд.

Таҳқиқоти диссертасионии унвончӯ аз он нуқтаи назар қобили дастгирӣ мебошад, ки дар шароити имрӯза барои татбиқи яке аз ҳадафҳои стратегии кишвар, ки таъмини амнияти озуқаворӣ буда, коркардҳои ӯ дар масъалаи рушди соҳаҳои гуногуни кишоварзӣ тавассути захираҳои молиявӣ қарзӣ мувофиқи мақсад мебошад.

9. Камбудии таҳқиқоти диссертасионӣ

Новобаста аз дастоварду муваффақиятҳо ва пешниҳодҳои ҳадафмандона диссертатсияи мазкур аз норасоӣҳо ва ҳатогӣҳо, ки хусусияти ҷузъи доранд ҳолӣ нест ва камбудии ҷойдошта сифати баланди илмӣ диссертасияро коста намегардонад, ки зеринҳоро дар бар мегирад:

1. Дар таҳқиқоти диссертасионӣ муаллиф нуқтаи назари як қатор олимону коршиносони соҳаро мавриди баррасӣ қарор додааст, ки дар ин миён нуқтаи назари олимони дохилӣ дар самти мазкур ба андешаи мо кам ба назар мерасад. Унвончӯ бурд мекард агар нуқтаи назари олимону вобаста мавзӯи баррасишаванда таҳқиқ менамуд.

2. Дар параграфи сеюми боби якум унвончӯ таҳлили таҷрибаи хориҷии ҳамгирӣ дар истеҳсолоти агросаноатиро мавриди баррасӣ қарор додааст. Рисола бурд мекард агар унвончӯ таҷрибаи давлатҳои ҳамсояро, ки ин он Тоҷикистон имконияти истифода бурдан аст мувофиқи мақсад буд.

3. Дар диссертатсия аҳён дар баъзе маврид норасоӣ ва нофаҳмогӣ дар шарҳу тафсири диаграмма ва ҷадвалҳо ба назар мерасад. Беҳтар мебуд агар ин масъала дар шакли дигар ифода мегардид ё унвончӯ онро моҳиятан тафсир менамуд.

4. Вобаста ба талаботҳои нав дар рақамгузори ҷадвал, расм ва диаграммаҳо ғалатҳои техникӣ ба назар расидаанд. Хуб мешуд агар ин масъала тибқи талабот танзим мегардид.

Автореферати диссертатсия тибқи тартиби муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯйи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ таҳия гардида, мазмунӣ асосии таҳқиқотро инъикос менамояд ва дар он натиҷаҳои назаррасии илмӣ асоснокгардида, шарҳи пурраи ҳудудӣ ёфтаанд.

10. Хулосаи умумӣ доир ба диссертатсия

Бо иброи ҷунин нуқтаи назар гуфтан мумкин аст, ки диссертатсияи Бобошерида Нозанин Қаракул дар мавзӯи “Мукамалгардонии сохторҳои минтақавӣ ҳамгироишудаи агросаноатӣ (дар мисоли вилояти Хатлон)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз

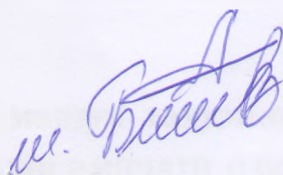
рӯйи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ дар сатҳи зарурии илмӣ иҷро гардида, аз ҷиҳати мазмун ба талаботҳои мавҷуда мутобиқ мебошад.

Иловатан гуфтан зарур аст, ки диссертатсияи Бобошерзода Нозанин Қаракул ба талаботҳои Комиссияи Олии Аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба диссертатсияи номзадӣ аз рӯйи ихтисоси 08.00.03 – Иқтисодиёти минтақавӣ ва ҳудудӣ мувофиқат намуда, муаллифи он сазовори дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси номбурда мебошад.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи менеҷмент ва соҳибкории ДАТ ба номи Ш. Шохтемур муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи №10 аз 15 майи соли 2023).

Раиси ҷаласа:

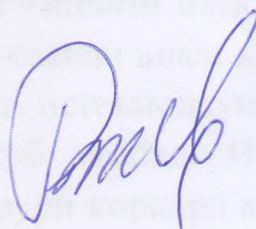
мудири кафедраи менеҷмент
ва соҳибкории ДАТ ба номи
Ш. Шохтемур н.и.и., дотсент



Бобоазиззода Ш.А.

Ташхисгар:

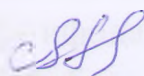
дотсенти кафедраи менеҷмент
ва соҳибкории ДАТ ба номи
Ш. Шохтемур



Раҳимов Ҳ. С.

Котиби ҷаласа:

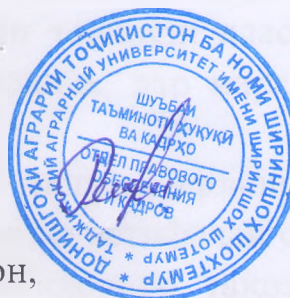
омӯзгори калони кафедраи менеҷмент
ва соҳибкории ДАТ ба номи
Ш. Шохтемур



Сафарова А. Ҷ.

Имзоҳои Бобоазиззода Ш.А., Раҳимов Ҳ. С., ва Сафарова А. Ҷ.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори шуъбаи таъминоти
ҳуқуқӣ ва кадрҳои ДАТ
ба номи Ш. Шохтемур



Раджабова Н.А.

Суроға: 734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 146
Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншоҳ Шохтемур
Tel./Fax.: (992-372) 24 72-07
E-mail.: rectortau31@mail.ru